

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TOEZICHT OP DE TAAKUITVOERING VAN TOEZICHT EN HANDHAVING DOOR DE GEMEENTE

ALPHEN AAN DEN RIJN

Plaats : Alphen aan den Rijn
Gemeentenummer : 484
Onderzoeksnummer : 294053
Datum onderzoek : januari – februari 2018
Datum vaststelling : 3 april 2018

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING.....	3
1. INLEIDING.....	4
2. BEVINDINGEN.....	5
3. OORDEEL.....	8
4. ZIENSWIJZE GEMEENTE.....	9

SAMENVATTING

De gemeente Alphen aan den Rijn is door de Inspectie van het Onderwijs opnieuw onderzocht omdat op 13 september 2017 de B status is toegekend aan de gemeente. Er is vervolgens een verbetertraject met de gemeente afgesproken. De B status is toegekend omdat er tekortkomingen waren op:

- Het wettelijk criterium handhavend optreden

Na afloop van het verbetertraject heeft de inspectie de actuele taakuitvoering door de gemeente getoetst in een nader onderzoek. Dit heeft plaatsgevonden in de periode januari tot en met februari 2018.

De inspectie komt tot het volgende oordeel:

De gemeente Alphen aan den Rijn voldoet aan de uitvoering van de wettelijke eisen op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang.

De gemeente Alphen aan den Rijn ontvangt daarom van de inspectie een A status (basis arrangement).

Voor een onderbouwing van dit oordeel verwijs ik u naar hoofdstuk 2 en 3 van dit rapport. In hoofdstuk 2 zijn de onderzoeksbevindingen beschreven. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de weging door de inspectie van de bevindingen. Indien de gemeente gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, is dit opgenomen in hoofdstuk 4.

1 INLEIDING

Voor u ligt het rapport over de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang door de gemeente Alphen aan den Rijn. Dit rapport is opgesteld door de Inspectie van het Onderwijs vanuit haar opdracht van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot de kinderopvang door gemeenten te beoordelen.

In het Toezichtkader en Waarderingskader heeft de inspectie vastgelegd hoe zij te werk gaat en hoe zij tot haar oordeel komt. Op 1 oktober 2014 zijn beide kaders gepubliceerd op de website van de Inspectie van het Onderwijs¹ (www.onderwijsinspectie.nl) en die van de Staatscourant.

Dit rapport geeft inzicht in de wettelijke taakuitvoering van de gemeente Alphen aan den Rijn. Het rapport dient als weergave van het onderzoek door de inspectie na afronding van het verbetertraject dat de gemeente heeft uitgevoerd. De inspectie beoordeelt alleen of een gemeente aan de wettelijke minimumeisen voldoet.

Onderzoeksopzet

Op 13 september 2017 heeft de gemeente Alphen aan den Rijn een B status toegekend gekregen. De tekortkomingen op grond waarvan deze status is gegeven, zijn:

- Het wettelijk criterium handhavend optreden

De gemeente heeft een verbeterplan opgesteld na toekenning van de B status. De inspectie heeft bij haar nader onderzoek de uitvoering van het verbeterplan betrokken.

In het onderzoek neemt de inspectie de Code Interbestuurlijke Verhoudingen en de Wet Revitalisering Generiek Toezicht in acht. De inspectie vertrouwt erop dat een gemeente haar taken goed uitvoert. In haar streven naar zo min mogelijke regeldruk wordt een gemeente tijdens een nader onderzoek alleen dan om nadere verantwoordingsinformatie gevraagd, wanneer de inspectie signalen heeft dat de taak onvoldoende wordt uitgevoerd. Zijn er geen signalen dan beperkt het onderzoek van de inspectie zich tot de uitspraken van de gemeente. Hierbij gaat zij ervan uit dat de gemeentelijke contactpersoon de vragen van de inspectie naar eerlijkheid beantwoordt. Om dit onderzoek uit te kunnen voeren is gebruik gemaakt van de door de gemeente geleverde documenten, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

Uitkomst van dit onderzoek is een oordeel met bijbehorende status. De beoordeling van de inspectie is een momentopname. Toezicht houden en handhaven zijn dynamische processen, die onderhevig zijn aan allerlei invloeden zoals wijzigingen in wet- en regelgeving.

¹ www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/toezichtkaders/inhoud/toezichtkaders-kinderopvang

2 BEVINDINGEN

Toezichthistorie

De gemeente heeft op 19 januari 2012 een A status ontvangen van de inspectie.
De gemeente heeft op 13 september 2017 een B status ontvangen van de inspectie.

Algemene bevindingen

De bevindingen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de door de gemeente geleverde documenten over de periode 2017, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

Kinderopvang valt binnen de gemeente onder de Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling. Dit betreft alle taken zoals de registratie, toezicht, de relatie met de GGD en de handhaving. De verantwoordelijkheden van de verschillende medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van de kinderopvang zijn ook beschreven in de werkprocessen. De gemeente heeft achtervang geregeld, die structureel is ondergebracht bij het officemanagement van de afdeling. Alle betrokken medewerkers zijn gemachtigd voor de GIR en geautoriseerd voor het LRK.

Bevindingen LRK

De inspectie beoordeelt de uitvoering van het LRK als 'op orde', indien de in het register opgenomen gegevens juist, volledig en actueel zijn verwerkt.

In het rapport van 13 september 2017 heeft de inspectie geen afwijkingen op dit criterium geconstateerd. Volgens de gemeente zijn de werkzaamheden voor het LRK duidelijk belegd en is het register actueel, volledig en tijdig is bijgewerkt. Tijdens het huidige onderzoek heeft de inspectie gezien dat in het LRK onherroepelijk geworden handhavingsbesluiten niet zijn opgenomen. De gemeente heeft dit inmiddels opgepakt en de werkprocessen en de formats aangepast. Vanaf heden dient de gemeente alle handhavingsbesluiten, nadat ze onherroepelijk zijn geworden, te publiceren in het LRK.

Bevindingen tijdig behandelen aanvragen tot registratie

De inspectie beoordeelt de tijdigheid van de nieuwe aanvragen als 'op orde', indien alle nieuwe aanvragen binnen de wettelijke termijn van tien weken in behandeling worden genomen en in het LRK worden geregistreerd.

De inspectie heeft tijdens het nader onderzoek in 2017 vastgesteld dat over 2016 alle aanmeldingen van kindcentra en voorzieningen gastouderopvang tijdig zijn verwerkt. De gemeente heeft toen ook een overzicht aangeleverd van aanvragen tot april 2017. Deze zijn binnen de termijn van 10 weken afgehandeld. Gedurende het verbetertraject is geconstateerd dat er in de zomer van 2017 echter een aantal aanvragen via LSP is opgenomen. Dat was de reden om het verbetertraject uit te breiden met de tijdigheid van de aanvragen. Uit de informatie die de gemeente nu heeft aangeleverd blijkt dat vanaf september 2017 er geen overschrijdingen van de termijn van 10 weken zijn aangetroffen. De gemeente bevestigt dat alles nu op orde is.

Bevindingen uitvoering van de verplichte jaarlijkse onderzoeken

De inspectie beoordeelt de gemeentelijke uitvoering op het criterium uitvoering van de onderzoeken als 'op orde', indien alle onderzoeken voor registratie, onderzoeken drie maanden na registratie, alle verplichte jaarlijkse onderzoeken (inclusief de vve

basisvoorwaarden) en minimaal vijf procent van de VGO 's (gastouder-voorzieningen) zijn uitgevoerd.

Bij de toekenning van de B status is geconstateerd dat in 2015 en 2016 één overschrijding is vastgesteld. De inspectie heeft deze overschrijding als een incident beschouwd.

Uit de planning van GIR blijkt dat de meeste locaties in 2017 zijn geïnspecteerd. Voor de enkele locaties waarbij geen onderzoek heeft plaatsgevonden, geldt dat er nog geen kinderen werden opgevangen. Er is dus een plausibele verklaring voor het feit dat ze niet zijn geïnspecteerd. De GGD heeft de locaties wel bezocht. De gemeente heeft ten tijde van dit nader onderzoek een planning van de GGD met risicoprofielen voor 2018 aangeleverd.

Bevindingen Handhaving

De inspectie beoordeelt de handhaving als 'op orde' indien de inspectierapporten met handhavingsadviezen conform het eigen handhavingsbeleid. Daarnaast wordt gekeken naar de voortvarendheid van de handhaving.

- *Door actief gebruik te maken van handhavingsbeleid waarborgt de gemeente rechtsgelijkheid, transparantie en uniformiteit. Het ligt voor de hand dat handhavingsadviezen conform het eigen handhavingsbeleid uitgevoerd worden. Indien in incidentele gevallen van het handhavingsbeleid afgeweken wordt is het zaak dat dit beargumenteerd wordt gedaan.*
- *Bij uitgaande handhavingsbrieven is het van belang dat alle geconstateerde tekortkomingen benoemd worden met daarbij de verschillende hersteltermijnen.*
- *Na het verlopen van elke hersteltermijn is het zaak dat een herinspectie/ incidenteel onderzoek (of op locatie of een dossieronderzoek) wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de tekortkoming is opgelost.*
- *Tot slot is het belangrijk dat de gemeente zich maximaal inspant om het doel van het handhavend optreden door de gemeente te realiseren, namelijk zorgen dat tekortkomingen in de kwaliteit zo snel mogelijk opgeheven worden (conform het gemeentelijk beleid). Dus indien nodig is het zaak dat de gemeente andere instrumenten inzet (escalatie) voor het bereiken van het uiteindelijke doel.*

Bij de toekenning van de B status in 2017 is geconstateerd dat dit criterium niet op orde was. Er werd onvoldoende invulling gegeven aan de beginselplicht tot handhaving:

- De gemeente handhaafde vaak niet en niet met voldoende inzet
- De gemeente week structureel af van het gemeentelijke handhavingsbeleid
- Het handhavingsbeleid was niet actueel
- De gemeente zag er niet op toe dat tekortkomingen werden opgelost
- De gemeente zette nagenoeg geen nader onderzoeken in.

De gemeente heeft zich na het nader onderzoek van vorig jaar meteen gericht op het formuleren van het verbeterplan en is daarbij ook direct begonnen met het oppakken van de verbeterpunten. De gemeente heeft in september 2017 nieuw handhavingsbeleid vastgesteld.

Het handhavingsbeleid is op 12 september 2017 door het college van B en W vastgesteld. Een en ander conform het Afwegingsmodel VNG.

Overleg en overreding wordt door GGD Hollands Midden ingezet in de periode dat het conceptinspectierapport opgesteld wordt. De inspecteur constateert in het definitieve rapport of de overtreding daadwerkelijk is verholpen. Er wordt expliciet vermeld voor welke overtreding(en) overleg en overreding is toegepast, wat de afspraken waren, welke hersteltermijn er was gegeven en of de afspraken wel of niet binnen de gestelde termijn zijn nagekomen. Als overtredingen in het kader van overleg en overreding niet zijn opgelost binnen de gestelde termijn, geldt dit als een verzwarende omstandigheid bij de handhaving door de gemeente. Alle houders zijn geïnformeerd over het nieuwe handhavingsbeleid.

De gemeente heeft inmiddels werkprocessen en formats opgesteld. Vanaf heden publiceert de gemeente alle handhavingsbesluiten, nadat ze onherroepelijk zijn geworden, in het LRK.

De gemeente maakt gebruik van het systeem Gemeenschappelijk Inspectieruimte (GIR). Het systeem is bijgewerkt.

Uit de geleverde documenten en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijk contactpersoon, blijkt dat de gemeente de uitvoering van dit criterium nu op orde heeft.

3 OORDEEL

De beoordeling is uitgevoerd op basis van de actuele stand van zaken in de gemeente Alphen aan den Rijn. De gemeente Alphen aan den Rijn ontvangt van de inspectie een A status (basis-arrangement). Dit wil zeggen dat de gemeente de uitvoering van haar toezicht- en handhavingstaak voor kinderopvang op orde heeft.

Onderbouwing van het oordeel

Hieronder wordt per criterium de onderbouwing van het oordeel aangegeven.

Landelijke Register kinderopvang

Alle wijzigingen in het register zijn juist, volledig en actueel verwerkt. De publicatie van de handhavingsbesluiten is ook opgepakt.

Tijdigheid nieuwe aanvragen

Alle aanvragen zijn vanaf september 2017 tijdig afgehandeld, binnen de tien weken termijn, en al dan niet geregistreerd in het LRK.

Verplichte jaarlijkse onderzoeken

Alle jaarlijks verplichte onderzoeken zijn uitgevoerd in 2017. De planning voor 2018 verloopt goed.

Handhaving

Na afronding van het verbetertraject concludeert de inspectie dat de gemeente actief en met regelmaat voortvarend volgens het eigen beleidsplan handhaaft. De inspectierapporten met handhavingsadviezen zijn binnen een redelijke termijn conform het nieuwe handhavingsbeleid opgepakt.

De inspectie komt op basis van haar weging van alle bevindingen tot het oordeel dat de gemeente Alphen aan den Rijn de uitvoering van haar toezicht- en handhavingstaak voldoende op orde heeft.

4 ZIENSWIJZE

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft de volgende zienswijze op het rapport ingediend:

“De Inspectie heeft geconstateerd dat de Gemeente Alphen aan den Rijn weer voldoet aan haar wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang. De gemeente is tevreden dat de beoordeling positief is en dat de A status weer wordt toegekend. De afgelopen periode heeft de gemeente veel geïnvesteerd om de handhaving van de kwaliteit kinderopvang op het gewenste peil te brengen en daar mee te voldoen aan de eis op grond van de wettelijke taken. Onze inzet is om de handhaving op het juiste peil te houden, zeker ook in de relatie met de veranderingen op het gebied van de kinderopvang. Het betreft immers een dossier dat continue aan verandering onderhevig is”.

“De Inspectie van het Onderwijs houdt ook toezicht op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in alle Nederlandse gemeenten die middelen ontvangen voor onderwijsachterstandenbeleid. Na de vve-bestandsopname is overgeschakeld op signaalgestuurd toezicht. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van vve in een gemeente als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij signalen. Op de website van de inspectie vindt u een overzicht van de rapporten per gemeente en de rapporten op locatieniveau. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/voor-en-vroegschoolse-educatie.”